

יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה

מחבר: הרב אברהם
הודפס: 1234567

פרק א'

בעזרשי"ת נבוא במאמר הבא להתבונן יחדיו בהכרה פשוטה של מושגי יסוד בבריאה כולה: מושג ראשון הנקרא "קודשא בריך הוא". מושג שני ששמו "שכינה". מושג שלישי ועיקרי: "יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה" (מלים הנאמרות בפינו מידי שחרית לכל הפחות ג' פעמים).

פשוטים המושגים לחפץ בהם - ורק מהם יואר מעט סוד הדברים בע"ה. אדם כי יאמר, הבה לי הבנה פשוטה ואלך מכוחה - ואל תביאני לידי נושא פנימי יותר מן השגור אצלי - כמוהו כמבקש לשבוע לחם בלי טרחת לעיסה ובליעה, כחפץ בתבשיל ללא מעשה בישול. המאמר דלהלן, המצריך ריכוז והתבוננות למי שהמושגים חדשים לו - יש בו תועלת והארה נעימה ועצומה.

מענין אל ענין, משלב אל שלב, ייפתח בע"ה הנושא היסודי - המדובר בכל ספרי הקודש באשר הם, למן הזוה"ק ועד כל תלמיד ותיק שעתיד לחדש, באלפי ורבבות פעמים וגוונים, בחינות דרגות וכינויים. יש בנושא זה ליישב כ"כ הרבה שאלות ומשאלות, ובהחלט ראוי הוא וכדאי לסבלנות ומתינות מתחילתו עד תומו. כאשר מדובר על ענינים יקרים כאלה, הבאים כאן באופן של 'מלה בסלע', יסולח על קטע תמציתי הדורש קריאה נוספת לשם בהירותו, וגם אם מתבקש עוד עיון בו ועוד שניים. העסק הוא ביהלומים, וכל טרחה שוה.

ויהי ה' בעזר, לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה, ליישב בתיבות הבנות עריבות, לפתוח לבבות לשוכן ערבות. הן כה עייף העולם ויגע, כה טרוד וסחוף בעקבתא דמשיחא, והנושא דנן מים קרים וחיים. "וכשזוכה האדם לזה... נעשה כבריה חדשה וכקטן שנולד שניתוסף לו אור חדש בנשמתו מה שלא היה לו מכבר" (דגל מחנה אפרים' פר' נח).

א

נפתח במשל דק לשבר את האוזן: ת"ח עצום בעל דרגה והשגה כבירה במכמני התורה, השקיע כספים והקים בנין השייך לו וקרוי על שמו. אותיות

הוא חכם

הוא חכם

שמו מתנוססות ומוכרזות בגאון בחזית הבנין. הבעלות שלו מוחלטת, שוררת ושלטת על כל פינה בבנין לעשות בה כרצונו, אבל הבעלות נסתרת. אורח פלוני נכנס וטעה לסבור כי אין עין רואה; החל פותח מגרות ללא רשות ומתנהג כבשלו, שלא כפי הראוי בכלל - ועאכו"כ בבנין כזה.

בעה"ב ידע מכך אך הבליג ולא גילה בעלותו, חפץ שהאורח יגיע לכך מכוחות עצמו ויגלה את הבעלות. לאחר זמן מה, הבין האורח שאם כל פינה בבנין כה מושקעת ומטופחת, מן הסתם יש כאן ידיעה על הנעשה בכל זווית. התעורר להרהר שההגינות מושלת כאן בכל מקום וא"כ התנהגותו אינה ראויה. מכאן ואילך התאים את מעשיו שיהיו אך רק כראוי לרצון הבעלים. גילה את הבעלות מן הכח אל הפועל.

הוא חכם

הוא חכם

הוא חכם

נתבונן ונבחין שיש כאן ג' דרגות. א) **'עצמות'** של בעל הבית, כלומר דרגותיו והשגותיו הגדולות במכמני התורה. אלה אינם גלויים לאיש ואין בינם לבין הרכוש ולא כלום. הבנין אינו מבטא כלל וכלל את החלק הזה אשר בו, הנעלה גם מעל שמו המתנוסס ומעל שליטתו. גאונותו העצומה אינה בטווח ההשגה של הבאים - וא"כ אינה מדוברת כלל וכלל. ב) **שמו** הקרוי על הבנין, חותמו המתנוסס בגלוי וזועק את האמת למי שייך הבנין. זה השם, השראת ההוד של הבעלים - נעלה ונפרש, נשגב ונבדל מן השליטה והבעלות בפועל, מעצם ההשגחה והשלטון בבנין. ג) **בעלותו**, מוראו השורר, אפשרותו הבלעדית לעשות כרצונו. כמו"כ המוקרן מפנימיותו על תבנית הבנין והמתרחש בו. הן אם נבנה ע"י ת"ח נודע בשיעור קומה כזה, א"כ - אע"פ שאין השגה ברום דרגותיו - ברור שיש בבנין האצלה מטובו: כגון שוודאי בנוי ע"פ כל כללי היושר וההלכה, אין בו מתום והיזק לאיש מן השכנים; תוכנו ונעשה בחכמה ובתבונה, ככל דבר היוצא מתחת ידו.

בעלות זו, קיבלה מן בעה"ב את האפשרות להיות נסתרת, ולהתגלות ע"י האורח. זו היתה קיימת בתמידות, גם כאשר האורח התעלם הימנה. אלא שכאשר החל מכיר בה, יצאה מן ההסתר ונעשית גלויה. בהיותה בהסתר, כה כמהה הבעלות לצאת אל הגילוי, באין אומר ודברים כאבה את עלבונה ודריסתה ע"י האורח - הסבור כי היא איננה - ומה מאד השתוקקה אל גילוי חותם הכבוד המתנוסס, שיבקיע את כוחו העלום ויגלה בפומבי מי כאן השולט וכיצד ראוי להתנהג פה. בסופו של דבר, האורח הוא שייחד ואיחד בין הבעלות לבין השם. גילה כי אכן השליטה הבלעדית בבנין, כפופה לשם

הבעלים המוכרז בעוז. שמו הנודע של בעה"ב, אכן מאיר בפועל על הבנין וקובע בה דפוסי בעלות ושלטון. ע"כ המשל, שאע"פ שאינו דומה אל הנמשל - יש בו כדי לשמש מבוא אליו, כדרך שהסבירו תלמידי הבעש"ט הק' את אופן ההסתכלות הראויה ליהודי:

ב

מהותו ועצמותו של השי"ת, נעלה מכל השגה. כל אשר יש ביד ברואים לדבר ולהרהר, הוא רק על הזיו אשר בחר להאיר מאלוקותו לברואיו. זה כלל ראשון ויסודי לכל דיבור ושיח. "אתה הוא עד שלא נברא העולם, אתה הוא משנברא העולם". "אני ה' לא שנית". והנה כאשר מכנים את זיו גילוי בשם "קודשא בריך הוא", הכוונה שגילוי זה (הנודע בכינוי 'סובב כל עלמין') הינו נפרש ונבדל ממצייאות עולמו אשר ברא ומנהיגו ומחיהו ומהוהו בכוחו ית' (ה'ממלא כל עלמין). המושג "קדוש" משמעותו נבדל, מורם, נותר ללא שינוי.

אך הוא ית' "נתאווה שיהא לו דירה בתחתונים כמו שיש בעליונים" (תנחומא נשא טז) - ויצר אפשרות שמציאותו בעולם תהיה נסתרת, ואז יהיה ביד ישראל עם סגולתו לגלות אותו. האציל אפוא את העולם שלנגד עיניו, באופן שתהיה בו אפשרות שמציאותו האלוקית המחיה הכל - אינה גלויה אם אין מגלים אותה. זאת מציאותו ית' בעולם, יקרא לה "שכינה", היינו שהוא ית' שוכן בעולם. שוכן ולא גלוי.

הרחבת הבנה: בשים לב למושג "שוכן", יתברר שאין זה כינוי לו ית"ש - כמו "קודשא" - אלא שם כינוי לפעולתו אשר השכין עצמו כביכול במשכן אשר ברא לכך. דרך משל: כאשר ידובר על עצמיותו של אדם, לא ייאמר כי "שוכן". אדם הוא, על כל מה שבו, ואין המדובר עתה על משכנו, שדבר נוסף הוא. רק כאשר ימשיכו לומר שמצוי עתה במקום מסוים, ייאמר כי "שוכן" שם או מתגורר במקום פלוני ששם "משכנו". הביטוי "שוכן", הולם רק בהתייחס למקום משכן המכיל. ע"כ כאשר מדברים על השי"ת מצדו, לא מצד העולם, אין שייך ביטוי "שכינה" - וזה יותאם רק כאשר מדובר מצד מציאותו בעולם.

"ה' אמר לשכון בערפל". "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". "השוכן איתם בתוך טומאותם" (וברש"י: "אע"פ שטמאים שכינה עמהם"). מקראות כאלה מבטאים את רצון "קודשא בריך הוא", הנעלה ומופרש מן הבריאה אשר

ברא - שיהיה העולם כלי קיבול למציאותו ית' ("שכינה") שמצד עצמה היא קיימת בעינה ללא שינוי, אך מצד הנבראים הינה חבויה ונסתרת. רצונו ית' שהם יגלוה - או אז תהיה "שכינה בתפארתה". ואם יותירוה בהסתר ח"ו, תיוותר "שכינה בגלותה".

דאזה זה לשון ישעיה נביא ה' (פרק מה) "אכן אתה א'ל מסתתר, אלוקי ישראל מושיע". (לשון המלבי"ם שם: "אתה דומה כמי שמסתיר את עצמו מחברו בל יראנו ומ"מ הוא רואה את חברו, כן תסתתר בעונות ישראל לפי שעה עד שאין רואים השגחתך עליהם. אבל באמת אתה רואה אותם ומשגיח עליהם מבין החרקים כי אתה אלקי ישראל המושיע להם גם בעת ההיא").

ג

כאשר אור "קודשא בריך הוא", הנבדל מן העולם, מתייחד במציאות "שכינתיה" ונגלה במקום התחתון אשר גילוהו - נעשה הלב מרגיש ומתדבק בקדושה מיוחדת, השראה אלוקית חסרת פשר ושכל אנוש, אור מופלא רום מעלה - המעניקה לאדם ולעולם נשמת חיים ועונג עילאי, חיות אשר אין דוגמתה עלי אדמות. מעין מה שכתב בארחות צדיקים (שער הבושה) "אף על פי שהקב"ה נעלם מעיני כל חי, הוא נמצא בלבבות ונגלה במחשבות". מורגש ממש, אע"פ שנבדל ונעלה ונשגב. יוכל יהודי להיזכר בקדושת שבת או יו"ט אשר שרתה בלבו, או הארה מיוחדת אשר הורגשה בלבו ממש בהיותו אצל צדיקים או במקומות מיוחדים, וידע במה דברים אמורים.

הביטוי "שכינתא בגלותא" מלמד על כיסופיה והשתוקקותה להיות מאיר בה אור "קודשא בריך הוא" - כשבו בכלאו המייחל להיגאל מכבלי שביו, לשוב אל מקומו הטבעי כי שם ביתו. שלימות השכינה הקדושה, בהיותה בתפארתה - היינו כאשר מתייחד עמה אור השי"ת בעוזו, "קודשא בריך הוא", ומתגלה מציאותו ית' למטה בעולם. אין עוד געגוע אשר ישוה לגעגועי השכינה לקוב"ה. אף אין בעולם חשק להשפיע כמו רצון קוב"ה להאיר בשכינתיה. ברם כאשר נפרד הימנה, כלומר שאינו בגילוי בה - ונעשה העולם שמם ונדמה כמתנהל בפני עצמו ללא אור וחיות ה' - נעשית השכינה כבויית אור בשבי ההסתר, והעולם נחסר חיים וטעם. כמה ממתנת ומייחלת שיבוא יהודי ויאיר את אור השי"ת באחד מפרטי העולם שהוא מצוי בו.

תיכף באמרו ברכה ומעיד בגלוי שאין העולם כמראהו, אלא האמת היא שאין מציאות עצמית זולת חיות השי"ת - אזי בכך מייחד קוב"ה ושכינתיה. מאיר אורו ית' אל תוך מקום משכנו. נעשה האיש הישראלי, משכין שלום בין אור קוב"ה המשתוקק להאיר, לאור שכינתיה הנכספת אל האור. ואין לך מצוה, או תיבת תורה ותפילה וכל מעשה רוחני - יהיה אשר יהיה - שאינו נעוץ כולו בענין זה של 'יחוד קוב"ה ושכינתיה'.

באומרנו "לשם יחוד" קודם 'ברוך שאמר' - כוונתנו כי מזמנים אנו את פינו להודות ולהלל, כדי לגלות בבריאה התחתונה את אור השי"ת הנסתר, ובזה נייחד קוב"ה ושכינתיה. פשוט.

באמת אמרו: החפץ לראות "שכינה בגלותא" - יביט החוצה, או אל תוך לבו, ויראה את העולם כפי שהוא, ללא שניכר בכל פרטיו מי מוציאם בכל רגע ורגע מן ההעדר אל המציאות. העולם כולו, כשהוא נעדר אור ה', זועק גלות ויאוש. והרוצה לראות "שכינה בתפארתה", יביט אל העולם ביום שבת קודש, כאשר יותר נגלה כבוד ה'; יראה יהודים עוסקים בתורה ובתפילה ומצוות מתוך דביקות בהשי"ת - ואור לחייהם באורו ית"ש; יבוא אל מקומות קדושים או היכלי צדיקים, ויראה שם מציאות המוארת בעליל ממלכות שמים. כל זאת משמחת ייחוד קוב"ה ושכינתיה.

ד

אחר שנתבארו מושגי היסוד, מתקדמים הדברים הלאה. הקטע דלהלן, חשוב ויסודי מאד, מלה במלה. כתוב בתמצית, וההרחבה באה אחריו:

כל כח תחתון בעולם, הנכסף ומתגעגע אל הכח העליון הימנו - ביודעו שבלעדיו הינו חסר חיים וחיות, ורק באורו יראה אור - משתלשל ובא מן השורש הפנימי של ענין זה: "השכינה הקדושה". כל כח עליון היורד ומושפע אל התחתון, לסעדו ולתמכו ולהעניק לו אור חיים, משתלשל ובא מן השורש הפנימי והראשון: "קודשא בריך הוא".

הרחבה: כל פעולה, יש לה פנימיות. חרש שיכנס לאולם שמחות בעיצומה של חתונה, סבור כי נכנס למכון כושר. אנשים מקפצים הנה והנה בתנועות רגליים השונות מן ההליכה הרגילה. על בימה צדדית, אדם המניע אצבעותיו שעות ארוכות על גבי קלידי כלי משונה. התעמלות אצבעות. בסמוך לו איש

הפסוק דף 145/17

העוסק בהתעמלות שפתיים. פותח פיו ושפתיו, בידו כלי עגול; מנענע בראשו ולעתים מקיש יד אל יד לעבר הקהל - המגבירים ריצת רגליהם בידיים שלובות. בקיצור: ידיים, רגליים, אצבעות, שפתיים. כך נראית פעולה כשלא שומעים את הפנימיות שלה: שירה וזמרה. אך זה שנתברך בשמיעתם, שומע שיר עולה בקול זמר, וגם לבו מתרונן ועולז עד כי יוצאות רגליו בריקוד. אינו רואה בכלל את איברי הפעולה בפעולתם, כי אם את רוח השמחה הגואה בכל פינה.

אוצר החכמה

ממשל זה יובן ההמשך: מידת החסד שבלב האדם, היא המפעילה את מחשבתו, דיבוריו ומעשי חסדיו בפועל. כאשר יד מוציאה מטבע מן הכיס ומניחתה אל תוך כף יד פשוטה של אדם אחר - מובן שאין כאן תזוזה סתמית ממקום למקום. עגל יראה לעיניו יד זזה ותו לא. ברם האדם יראה פעולה אחרת לגמרי: נתינה, הענקה, תנועה פנימית של רחום וחנון; מידת חסד שגאתה בלב והפעילה את המחשבה, עד כי נעשה מעשה עזרה בפועל ונתינה צדקה. פעולת נתינת המטבע, תזוזת עקירה והנחה, הינה ביטוי חיצוני המכיל את ההמיה הפנימית שקדמה לו ומפעמת בתוכו. הוא ענף ופרי, היא שורשו.

אוצר החכמה

הפסוק דף 134/507

לחילופין: יש לב שעדיין יבש, מחשבה שטרם ניעורה, לא רחמנות ולא חנינות, לא במחשבה ולא בהרהור. אבל עני עושה את שלו - ויד הנותן נשלחת אל כיסו, כתמול ומחר, להוציא פרוטה ולתיתה. והנה עוררה הפעולה החיצונית והפעילה את ההמיה הפנימית. נוענע הפרי וזועזע שורשו.

הפסוק דף 1204/567

ה

הפעולה ביד פנימיותה, כמרכבה לרוכב - שאין בה דעת משלה, נתונה למרותו ונושאת אותו בכניעה. אין טעם בהוצאת מטבעות מכיסים והנחתם אל כפות ידיים - אם אין חסד, ה'רוכב' על הפעולה שהיא מרכבה אליו לשאת אותו ולהכילו. כפי שאנשים שפויים לא ישלבו ידיים ויגביהו רגלים, באין שמחה ושירה. הזמר והרננה הם השורש הפנימי לפעולת הרקידה, הנעשית להם מרכבה לשאת אותם, בלי להשית לב בכלל איזה תנועות נעשות - כמשרת נאמן שאינו מביט על עצמו מרוב נאמנותו ל'רוכבו'.

המיוחד שב'מרכבה' - (שהיא א) פועלת מכח הרוכב. ב) נושאת אותו בתוכה. ג) מניעה אותו בתנועתה. היינו שהפעולה החיצונית היא תוצאה הנפעלת

יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה | 259

מכח הפנימיות, מכילה את הפנימיות, וגם מפעילה את הפנימיות - כנודע
ש"האדם נפעל כפי פעולותיו".

אם אכן נתבהר המדובר כאן, שכל חיצון הינו ענף ופרי לפנימי - ומרכבה אליו
- מה מאד יומתק הקטע הכמעט ראשון באות הקודמת, אשר לרוב חשיבותו
יקרא לכאן שנית לומר את דברו:

כל כח תחתון בעולם, הנכסף ומתגעגע אל הכח העליון הימנו - בידעו
שבלעדיו הינו חסר חיים וחיות, ורק באורו יראה אור - משתלשל ובא מן
השורש הפנימי והראשון של ענין זה: "השכינה הקדושה". כל כח עליון היורד
ומושפע אל התחתון, לסעדו ולתמכו ולהעניק לו אור חיים, משתלשל ובא מן
השורש הפנימי והראשון: "קודשא בריך הוא".

יתר הרחבה: בעולם המוחשי המת - לא נוצר בכלל כח כיסופין והשתוקקות
וערגה וכמיהה, אל כח עליון שיבוא ויפיח חיים. הכח הזה כולו, פורץ ועולה
כמו לבה מתוך הר געש - מן השכינה הקדושה שהיא הגילוי הראשון של כח
מייחל ומתגעגע ומתחנן לקוב"ה שיאיר בו, כתוצאה ממעשי ישראל. ממנו
מיתמרים ובאים כל מיני כיסופין והשתוקקות וכמיהות שבעולם.

בעולם המוחשי המת - לא נוצר בכלל כח הנעתר ומתרצה ומתפייס בחיניות
ורחמנות, אל כח תחתון הימנו המשווע אליו לקבל חיים. הכח הזה כולו,
פורץ ויורד כאשד אדיר של מטרות עוז ממעל - מן "קודשא בריך הוא"
שהוא הגילוי הראשון של כח משפיע החפץ לתת לשכינתיה את אור החיים,
כתוצאה ממעשי ישראל. ממנו גועשים כל מיני רצונות השפעה הקיימים
בעולם.

נמצא ש"קודשא בריך הוא ושכינתיה" הם השורשים הפנימיים, הברייח
התיכון המברייח מקצה העולם ועד קצהו, בכל מקום ומצב שיש שם גילוי
של "משפיע ומקבל". כל דבר חסר המצפה לקבל שלימות, הרי הוא מרכבה
הנושאת ומכילה את הענין הראשון הבלתי שלם ומייחל לקבל שלימותו:
"שכינתיה". כל דבר בעל שלימות עצמית, מעולם לא נחסר, הרי הוא מרכבה
הנושאת ומכילה את הענין הראשון השלם מצד עצמו: "קודשא בריך הוא".
וכאשר הדבר השלם משלים את הבלתי שלם ומכח התאחדותם מביאו
לשלימותו - נעשה מרכבה ל"יחוד קוב"ה ושכינתיה".

כגון אדמה אשר כדי לגדל את גידוליה נצרכת לגשם, חסרה את שלימותה. הגשם מצד עצמו, אינו חסר מאומה. ערגונה וכיסופיה לקבל, יש בה מרכבה להשתוקקות השכינה הק' לגאולתה וגילוי כבודו ית' בעולם - והמטר עצמו, מרכבה ל"קודשא בריך הוא".

"ומה טעם לא המטיר, לפי ש'אדם אין לעבוד את האדמה' ואין מכיר בטובתן של גשמים. וכשבא אדם וידע שהם צורך לעולם התפלל עליהם וירדו וצמחו האילנות והדשאים" (רש"י בראשית ב, ה). כאשר יורד הגשם על האדמה, ונעשה יחוד בין המשפיע לבין המקבל - נפעל "יחוד קוב"ה ושכינתיה" בכל המובנים, עד כי יכול יהודי באותו יום להכיר יותר במציאות השי"ת ולחיות יותר בדביקות בו ית'. כמאמרם ז"ל (תענית ז) "גדול יום הגשמים כיום שניתנה בו תורה... כיום קבוץ גלויות... אפילו גייסות פוסקות בו... אפילו פרוטה שבכיס מתברכת... אפילו ישועה פרה ורבה בו...". כי יחוד קוב"ה ושכינתיה הנפעל ע"י יחוד הגשם והאדמה, פועל כל יחודי משפיע ומקבל, עד לגאולה בשלימות.

ו

אם בגשמים כך, על אחת כמה וכמה כאשר נעשה הייחוד בדרגת אדם, שהיא הדרגה העליונה בברואים. הן הנבראים כולם חסרים ורעועים ונצרכים ומשוועים לאור קונם - ומי כבני ישראל המכירים בכך ונעשים מרכבה שלימה לשכינה הק'. עמה כאחת מתחננים להשי"ת "הגלה נא ופרוש חביבי עלי את סוכת שלומך, תאיר ארץ מכבודך נגילה ונשמחה בכך, מהר אהוב כי בא מועד". וכאשר ע"י מעשי המצוות, כח התפילה ולימוד התורה - פועל יהודי את התייחדות הבריאה עם אור יוצרה וקונה ית', הרי בזה ממש פועל יחוד קוב"ה ושכינתיה.

כמו"כ בהגיע איש מישראל אל הצדיק, בידעו שהוא חסר אור ואין באפשרותו לעבוד את קונו מכוחות עצמו. בהיותו לבדו, ללא עזר לתמכו, הרי הוא מחצה שליש ורביע - ונכסף לקבל מהצדיק אור חיים. בהגיעו כך, בידים פשוטות לקבל, נעשה מרכבה ל"שכינתיה". והצדיק עצמו, כלפי מקבלי אורו, הרי הוא מרכבה ל"קודשא בריך הוא" - ומצד עצמו, שלם לגמרי בכל בחינות חסרונם. באותה עת, כאשר יש כיסופין לקבל ולהשפיע, מזדעקת נהמת שכינתא בגלותא והמייתה לקבל אורה ולבוא לגאולתה.

וכאשר אכן זוכה המקבל לייחוד - אם מגיע בביטול ובידיעה ברורה שזוהר אחד מ'אור זרוע לצדיק' יש בכוחו להאיר את עולמו - נפעל יחוד קוב"ה ושכינתיה לשמחה ואור מופלא בכל הדרגות. כבוד השי"ת נגלה יותר בעולם, וכפי הנראה עין בעין אפילו למטה - שהמקבל מזדכך אצל הצדיק ומתעלה מכך אל קירבת אלוקים טוב.

אברהם חלמיש

כמו"כ כאשר הימים מקבלים את קדושתם מקדושת יום השביעי, שזו גאולת הזמנים והתרוממותם לגילוי כבודו ית' בעולם - הרי זה משום שנפעל אז יחוד קוב"ה ושכינתיה - ובאותה עת פועל היחוד את שאר פעולותיו לאחד כל מיני השפעה ולהאירה אל המקבלים.

הרב חיים

1274597

כגון גאולת ישראל ובנין ירושלים - אשר כל פיוטי 'לכה דודי' נסובים על כך. משום שכאשר נפעל היחוד, מתעוררת שלימות הארת כבודו ית' בעולם ועת גאולה באה. לכך דייקא בהארת הימים מכח שבת קודש - פונים לנחם מקדש מלך עיר מלוכה, לבל תשב עוד בעמק הבכא ותתנער מעפר ותלבש בגדי תפארתה. כי בחי' "קודשא בריך הוא" קורא ל"שכינתיה", כפי שאומרים ^{הרב חיים} "בואי בשלום עטרת בעלה", להאיר בתוכה את קדושת השי"ת - ובהתייחדותם באה גאולה הן לימים והן לירושלים ולנפשות. הכל מתעלה להשי"ת, "כבוד ה' עליך נגלה".

הרב חיים

אברהם חלמיש

הרב חיים